

El turisme a Portugal en la temporada alta del 2023

En els tres anys previs a la pandèmia, les pernoctacions del 3T van representar una mitjana pròxima al 40% de les pernoctacions anuals. Per tant, que el turisme superi o no els nivells pre-pandèmia el 2023 depèn, en gran part, dels resultats d'aquest període.

Tenint en compte el nombre d'hostes allotjats als establiments turístics, al setembre del 2023, ja s'havia superat amb escreix el nivell pre-pandèmia, tant per als turistes residents com per als no residents (vegeu el primer gràfic). Va haver-hi més de 23 milions de turistes, la qual cosa situa la previsió de CaixaBank Research per al conjunt del 2023 (29,8 milions d'hostes, el 12% per damunt del nivell del 2019) en un nivell perfectament assolible, sempre que els resultats de l'últim trimestre estigui en línia amb el que va succeir el 2022.

Si ens centrem en el 3T 2023, a l'agost, es va registrar un rècord de pernoctacions en hotels que va superar els 10 milions en el mes. Aquest comportament va ser degut a les elevades taxes de creixement dels turistes estrangers, entre els quals van destacar els procedents dels EUA (el +62% en relació amb el 3T 2019), el Canadà (el +49%) i Suïssa (el +27%). Malgrat això, si comparem aquestes xifres amb les del mateix període del 2022, no podem ser optimistes en tots els àmbits, ja que el turisme resident es va estancar en relació amb l'any anterior, i, de fet, les pernoctacions van caure el 4%.

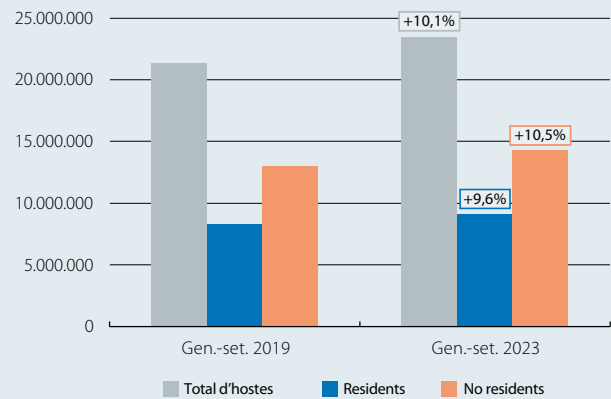
No obstant això, cal tenir en compte que s'ha produït un cert efecte base en les xifres de turisme resident del 3T 2023, que, a diferència del turisme estranger, ja havia superat els nivells pre-pandèmia un any abans, de manera que no és estrany que presenti taxes de creixement inferiors. A més a més, les pernoctacions de residents continuen sent superiors a les d'abans de la pandèmia (el 6%) i, per tant, es mantenen en nivells elevats.

Veient el detall per regions d'aquesta caiguda de les pernoctacions de residents en relació amb el 3T 2022, s'observa que no va ser homogènia a totes les regions del país (vegeu el tercer gràfic). El que explica gairebé el 90% del descens és la davallada de les pernoctacions a l'Algarve. Diversos factors expliquen aquest comportament. D'una banda, es prolonga l'auge del turisme rural, que continua creixent i consolidant-se després de l'impuls rebut amb la pandèmia, en un moment en què es buscava un major aïllament social. Sembla que això queda corroborat pel fet que els ingressos per aquesta mena d'allotjament van augmentar en el 3T 2023 en relació amb el 3T 2022, i les regions on van augmentar les pernoctacions tenen un major protagonisme d'aquest turisme.

A més a més, aquest comportament reflecteix una reorientació dels turistes cap a opcions més barates o, en al-

Portugal: nombre d'hostes

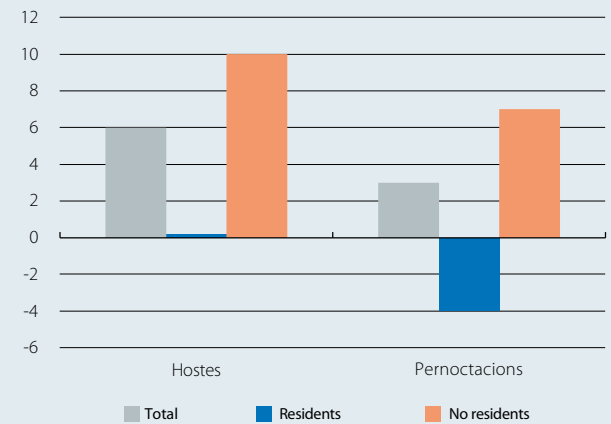
Comparació 2023 vs. 2019



Nota: Dades acumulades en els nou primers mesos de cada any.
Font: CaixaBank Research, a partir de dades de l'INE de Portugal.

Portugal: hostes i pernoctacions

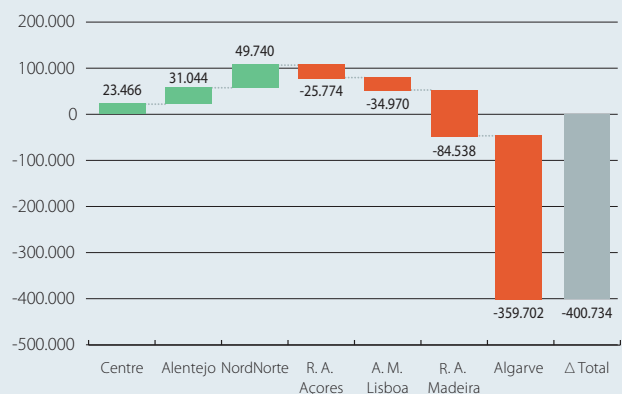
Variació 3T 2023 vs. 3T 2022 (%)



Font: CaixaBank Research, a partir de dades de l'INE de Portugal.

Portugal: variació anual en el 3T 2023 de les pernoctacions de residents per regió de destinació

Nombre



Font: CaixaBank Research, a partir de dades de l'INE de Portugal.

guns casos, cap a estades més curtes. Així, el RevPar¹ (64,8 euros en el 3T 2023) de les regions on les pernoctacions van créixer és significativament inferior al RevPar de les regions on les pernoctacions van caure (109,6 euros). A la regió de l'Algarve, que, a l'agost del 2023, va registrar el RevPar més alt de totes les regions (157,9 euros),² és on més es van reduir les pernoctacions dels residents, ja que els operadors hotelers van optar per posicionar-se en el turisme estranger i en segments superiors.

El desviament cap a destinacions a l'estranger també explica el feble comportament del turisme resident, la qual cosa es pot apreciar en les dades de la balança de pagaments de viatges i turisme. El creixement global dels pagaments a l'exterior d'aquesta partida va ascendir, en el 3T 2022, al 12,1%, i aquí destaca, en especial, el fort avanç dels realitzats a Espanya.

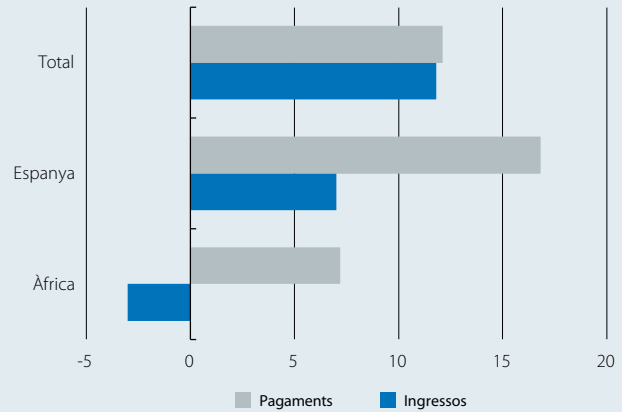
Malgrat la falta d'embranchada del turisme nacional, el balanç de la temporada turística per al sector va ser molt positiu. Els ingressos totals dels establiments d'allotjament turístic van ser, en el 3T 2023, el 30% superiors, en termes reals, als del mateix trimestre del 2019 (vegeu l'últim gràfic) i el 13% superiors als del mateix trimestre del 2022.

De cara al 2024, esperem que el sector mantingui la senda de creixement, tot i que a un ritme menor, condicionat, entre altres motius, per la desacceleració de l'activitat econòmica als principals països emissors.

Tiago Belejo Correia

Portugal: balança de pagaments de viatges i turisme

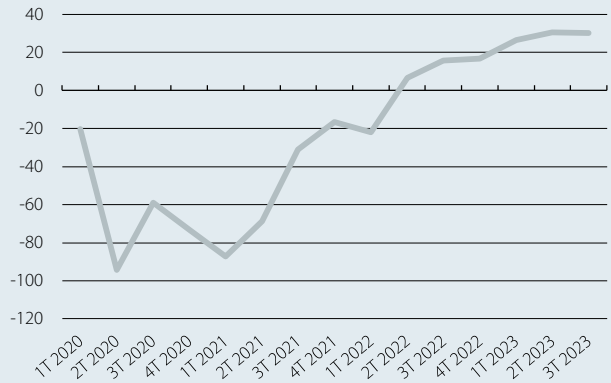
Variació 3T 2023 vs. 3T 2022 (%)



Font: CaixaBank Research, a partir de dades de l'INE de Portugal.

Portugal: balança de pagaments de viatges i turisme

Variació 3T 2023 vs. 3T 2022 (%)



Font: CaixaBank Research, a partir de dades de l'INE de Portugal.

1. El RevPar (revenue per available room) o ingrés per habitació disponible es calcula com el percentatge d'habitacions ocupades per la tarifa mitjana diària (ADR, per les sigles en anglès).

2. El RevPar mitjà entre el juny i l'agost a l'Algarve va ser de 124,7 euros (92,8 euros en el total del país), amb un avanç del 5% interanual. A Europa, el RevPar mitjà per al mateix període de l'any va ser de 117 euros (dades de la web especialitzada airdna.co). La taxa d'ocupació a Portugal va ser la més alta d'Europa a l'estiu, també segons AirDNA.